

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğretim Uygulama ve
Araştırma Merkezi

TOGÜTÖMER Öğrenci Dergisi
Haziran 2025 5. Sayı

her şey bir Merhaba ile başlar...

ÇAD'I TANIYALIM

TÖMER'den haberler
Röportaj
Bulmacalar
Bilmeceler

KOORDİNATÖR

DR. ÖĞR. ÜYESİ MERVE YILMAZ

EDİTÖR

DR. ÖĞR. ÜYESİ MERVE YILMAZ

ÖĞR. GÖR. DR. ŞERİF TİRYAKİ

EDİTÖR YARDIMCISI

ÖĞR. GÖR. HİLAL YÜCE

SEKRETARYA

ÖĞR. GÖR. MİNE AYAN

DÜZENLEME KURULU

DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET AKGÜL

ÖĞR. GÖR. DR. ŞERİF TİRYAKİ

ÖĞR. GÖR. DR. HAKAN SÖNMEZ

ÖĞR. GÖR. MİNE AYAN

TASARIM

İLKNUR KALEM

BASKI

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ MATBAASI

İÇİNDEKİLER:

- 04** ÇAD'I TANIYALIM
- 09** AFRIKA'NIN ÇAD'INDAN TOKAT'IN ÇAT'INA
GÖNÜLLÜ YOLCULUK
- 11** BİR ŞİİR
- 12** RÖPORTAJ
- 14** ÇAD'DA MİRAS VE MÜZİK
- 16** MUTFAĞIMIZDAN DÜNYAYA: EN MEŞHUR TARİF
- 18** BÜLTEN
- 20** DİL KÖŞESİ: ÇAD ARAPÇASI
- 21** BİL BAKALIM! – ÇAD HAKKINDA NELER BİLİYORSUN?
- 22** SAYGI VE MİNNETLE: HOCAMA BİR MEKTUP
- 23** MEZUN OLURKEN

ÇA TANIM

Çad'ın Kültürü, Tarihi, Ekonomisi ve Dinî Durumu Üzerine Detaylı Bir İnceleme

Çad Cumhuriyeti, Orta Afrika'da Libya'nın güneyinde, Sudan'ın batısında, Nijer ve Nijerya'nın doğusunda, Kamerun ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nin kuzeyinde yer alan; denize kıyısı olmayan bir Afrika ülkesidir. Başkenti Encemine (N'Djamena).

Bu kapsamlı belge, Orta Afrika'nın önemli ülkelerinden biri olan Çad'ın kültürel yapısını, tarihsel gelişimini, ekonomik dinamiklerini ve dinî yapısını ayrıntılı şekilde ele almaktadır. Çad, zengin ve çeşitli etnik grupları, zorlu tarihî süreçleri,

doğal kaynaklar ve geleneksel yapılarla şekillenen ekonomisiyle dikkat çeker. Ayrıca toplumun büyük bölümü için anlam taşıyan dinî inanışlar ve pratikler ülke içi sosyal dokuyu ve günlük yaşamı derinden etkiler. Bu incelemede Çad'ın geçmişten günümüze uzanan dönüşümüne ışık tutulacak kültürel çeşitlilik ekonomik faaliyetler ve dinî inançların ülke üzerindeki etkileri kapsamlı biçimde incelenecektir. Doküman Çad'ın tarihsel gelişimi ile başlayıp kültürel yapısını ve günümüzdeki ekonomik durumu detaylı şekilde açıklayacak, ardından ülkenin dinî yapısına ilişkin kapsamlı bilgiler sunacaktır. Son olarak bu faktörlerin Çad toplumuna ve geleceğine olan etkileri değerlendirilecektir. Hedef kitlemiz; Çad hakkında akademik ve genel bilgi

D'İ YALIM

TAHIR SOUGUI MAHAMAT /ÇAD

edinmek isteyen öğrenciler araştırmacılar ve ilgilenen herkes için kaynak niteliğinde hazırlanmıştır.

Çad'ın Tarihsel Gelişimi

Çad tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış bir bölgedir, Bölgenin ilk sakinleri go çebe ve yerleşik kabileler olarak farklı kültürlerden oluşmaktaydı, Antik çağlarda Sahara'nın güneyindeki Afrika'nın önemli geçiş yollarından biri olarak stratejik bir konumda bulunmuştur, Kolonyal dönemde 19. yüzyıl sonlarında Fransa tarafından işgal edilerek Fransız Ekvatorial Afrika'sı'na katılmıştır. 1960 yılında Fransa'dan bağımsızlığını kazanmıştır. Bağımsızlık sonrasında Çad çeşitli iç savaşlara ve siyasi istikrarsızlıklara sahne olmuştur, En önemli dönemlerinden biri 1979 yılında

başlayan iç savaş ve ardından gelen 1982'deki hükümet değişiklikleri olmuştur. Bu dönemdeki çatışmalar, ülkenin kuzey ve güney bölgeleri arasında etnik ve dinî farklılıklar temelli gerilimleri artırmıştır. 1990 yılı civarında başlayan demokratikleşme çabaları ve barış süreçleri ülkedeki çok sayıda etnik grup arasında uzlaşma yollarının aranmasına zemin hazırlamıştır. Günümüzde Çad, hâlâ siyasi ve sosyal zorluklar yaşasa da, tarihsel zenginliği ve kaldırıp sağlamaya devam eden doğal kaynakları ile kendine özgü bir yere sahiptir, Tarih boyunca bölgedeki farklı nüfusların çatışmaları, ittifakları ve kültürel paylaşımı, Çad'ın bugünkü karmaşık yapısını oluşturmuştur.

Çad'ın Etnik ve Kültürel Yapısı

Çad Afrika'nın etnik açıdan en çeşitlilik gösteren ülkelerinden biridir. Yaklaşık 200 farklı etnik grubun yaşadığı ülkede, bu grupların kültürel farklılıkları ülke sosyal dokusuna derin etki yapmıştır. Başlıca etnik gruplar arasında Sara, Arab, Toubou, Zaghawa ve Kanembu gibi topluluklar yer alır. Sara halkı nüfusun önemli bir kısmını oluştururken, özellikle güney bölgelerde yoğun olarak yaşarlar. Kültürel çeşitlilik, dilsel açıdan da kendini gösterir Resmi diller Arapça ve Fransızca olmakla birlikte, ülkede 100'den fazla yerel dil konuşulmaktadır. Bu çok dillilik, kültürel geleneklerin ve halk hikayelerinin nesilden nesile aktarılmasında önemli bir araçtır. Ayrıca birçok etnik grup, müzik, dans, giyim tarzları ve mutfak kültürleriyle kendine özgü kimlikler taşır. Toplum genelinde geleneksel köy yapıları ve klan sistemi sosyal ilişkilerde belirleyicidir. Dinî törenler ve kutlamalar, kültürel kimliğin en önemli unsurlarından biridir. Aynı zamanda el sanatları, özellikle dokumacılık ve ahşap oymacılığı, hem kültürel mirasın korunmasına hem de ekonomiye katkı sağlamaktadır. Çad'ın kültürel zenginliği, ülkedeki farklı etnik ve dinî toplulukların bir arada yaşamaya ve karşılıklı etkileşimde bulunmaya çalışmasının sonucudur.

Çad'ın Ekonomik Durumu ve Temel Sektörler

Çad ekonomisi büyük ölçüde tarım, hayvancılık ve doğal kaynaklara dayanmaktadır. Nüfusun büyük kısmı geçimini tarım ve hayvancılıktan sağlamaktadır. Ancak iklim koşulları ve sık sık yaşanan kuraklıklar, tarımsal üretimi doğrudan etkileyerek ekonomik istikrarı zorlaştırmaktadır. Başlıca tarım ürünleri arpa, darı, mısır, yer fıstığı ve pamuktur. Hayvancılıkta ise deve, keçi, koyun ve siğir önemli yer tutar. Son yıllarda petrol sektörü ülke ekonomisinde belirgin bir rol üstlenmiştir. 2003'te petrol üretimine başlanması, Çad'ın dış gelirlerinde önemli artışa yol açmıştır. Petrol ihracatı, hükümet bütçesinde büyük bir paya sahip olsa da gelir dağılımındaki adaletsizlik ve altyapı eksiklikleri ekonomik kalkınmayı sınırlayan faktörler olmuştur. Ayrıca, madencilik sektörü ve kereste endüstrisi de ülke için potansiyel enerji kaynaklarıdır. Ancak ekonomik büyümenin sürdürülebilmesi için altyapı yatırımları, eğitim ve sağlık alanlarındaki gelişmelerin desteklenmesi gerekmektedir. Uluslararası yardım ve kalkınma programları Çad ekonomisinin çeşitlendirilmesine katkıda bulunmaktadır.

Çad'ın yüzölçümü 1.284.000 km²'dir. Yani Türkiye'nin yaklaşık olarak 2 katı büyüklüğündedir.

Çad'ın sahip olduğu toprakların %39,6'sı tarım alanı olmasına rağmen bu alanın ancak %3,9 ekilebilir durumdadır. Aynı zamanda, %35,7'sini mera ve %9,1'ni de orman alanı kaplamaktadır. Sulanabilir alan ise, 300 km²'dir.

Yıllık yağış miktarı çok değişkendir ve kuraklık riski yüksektir. Çad 17.963.211 nüfusa sahiptir.

► Tarım, dünyanın birçok ülkesinde kalkınma ve ekonomik büyümenin ana vektörlerinden biri olmakla birlikte istikrar ve sosyal uyum kaynağıdır. Doğrudan veya dolaylı olarak yarattığı faaliyetlerle önemli ölçüde gelir sağlarken, dünya genelinde milyonlarca insan için istihdam sağlamaya devam etmektedir.

► Çad'da tarım, ulusal ekonomide önemli bir rol oynamakta

ve ülkenin kalkınmasının arkasındaki itici güç olmaya devam etmektedir.

► Başlıca gıda ürünleri darı, sorgum, bérébéré, mısır, pirinçtir. Endüstri ürünleri arasında pamuk, şeker kamışı, yer fıstığı ve susam yer almaktadır.

► Tarımın Çad ekonomisine üçüncü katkısı ise ülkenin tarımsal gıda endüstrilerine hammadde tedarik etmesidir.

► Tarım sektörü, ülkenin çalışan nüfusunun üçte ikisini oluşturan ve yarısından fazlasını kadınların oluşturduğu önemli bir istihdam kaynağıdır.

Çad'da en fazla yetiştiriciliği yapılan sebze ve Meyveler :

Patlıcan, biber, kabak, hıyar, domates, bamya, marul, kereviz, lahana, kuzukulağı, ıspanak, maydanoz, soğan, sarımsak, havuç ve turp.

Çad'da Dinlerin Yeri ve Toplumsal Etkileri

Çad toplumunda dinî inançlar derin köklere sahiptir ve günlük hayatı her açıdan şekillendirir. Ülkede İslam ve Hristiyanlık başlıca dinî gruplar olarak yer almakla birlikte, geniş folklorik ve geleneksel inanç sistemleride mevcuttur. Nüfusun yaklaşık %55-60'ı Müslümandır ve özellikle kuzey ile doğu bölgelerinde çoğunluğu oluşturur. Hristiyanlar ise daha çok güney bölgelerde yaygındır. Traditional Afrika dinleri ve animistik inançlar, toplumun bazı kesimlerinde halen önemli kültürel unsurlar olarak varlığını sürdürür. Bu inançlar, doğal güçlere saygı gösterilmesi, ataların ruhları ve çeşitli ritüellerle bağlantılıdır. Dinî pratikler, toplumsal dayanışmayı güçlendiren, kimlik ve aidiyet duygusunu pekiştiren önemli ritüellerdir. Din, Çad'da bazen etnik ve siyasi kimliklerle iç içe geçerek toplumsal dinamiklerde etkili olmuştur. Bazı bölgelerde mezhepler arası ve dinî kimliklere dayalı gerilimler yaşansa da, tarih boyunca farklı dinler arasında barışçıl bir yaşam sürdürülmesi amaçlanmıştır. Bugün de dinî liderler ve topluluklar, barış ve uyumu teşvik eden önemli aktörlerdir.

Çad'da Eğitim ve Sosyal Gelişim

Çad eğitim sistemi, özellikle kırsal alanlarda ciddi zorluklarla karşı karşıyadır. Okuryazarlık oranları düşük seyretmekte ve cinsiyet eşitsizliği eğitimde belirgin bir sorundur. Kız çocuklarının eğitime erişimi erkeklere göre daha sınırlıdır ve ekonomik nedenlerle okulların terk edilme oranı yüksektir. Devlet, eğitim reformları ve uluslararası işbirlikleriyle bu durumu iyileştirmeye çalışmaktadır. Okulların altyapı eksikliği, öğretmen yetersizliği ve ders materyallerinin kıtlığı eğitim kalitesini olumsuz etkiler. Ancak özellikle son yıllarda, uluslararası kuruluşlar ve yerel sivil toplumun katkısıyla okul sayısında artış ve burs imkanlarında iyileştirmeler görülmektedir. Eğitim reformları, hem temel okur-yazarlığın artırılması hem de mesleki eğitim ve yüksek öğrenim alanında kapasite geliştirmeyi hedeflemektedir. Çad toplumunda eğitimin geliştirilmesi, genç nüfusun potansiyelini ortaya çıkarma ve ekonomik kalkınma için kritik önem taşımaktadır. Uzun vadede sosyal bütünleşmeyi destekleyen politikalarla, eşitlikçi ve kapsayıcı eğitim ortamlarının yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Çad'da Sağlık ve Altyapı Durumu

Çad'da sağlık hizmetleri sınırlı kaynaklar dahilinde sunulmakta ve özellikle kırsal alanlarda yeterli sağlık

altyapısı bulunmamaktadır. Enfeksiyon hastalıkları, malarya, tüberküloz gibi bulaşıcı hastalıklar yaygın olup, o zellikle çocuk ölümleri yüksek oranlardadır. Sağlık sistemindeki yetersizlikler, düşük yaşam beklentisine ve yüksek anne-çocuk mortalitesine yol açmaktadır. Devlet ve uluslararası kuruluşların desteğiyle sağlık alanında iyileştirme çalışmaları su rdu ru lmektedir. Aşılama kampanyaları, temel sağlık eğitimi ve acil bakım sistemlerinin kurulması gibi projeler, genel sağlık göstergelerinde kademeli bir ilerleme sağlamakta olsa da yeterli değildir. Su ve sanitasyon hizmetlerinin yaygınlaştırılması pandemiler ve hastalıkların yayılımını azaltma açısından hayati önem taşımaktadır. Ulaşım ve enerji altyapısı ise genişleyen kırsal nüfus için hâlâ önemli bir engeldir. Kırsal bölgelerde elektrik erişimi, temiz su kaynağı ve yol altyapısının yetersizliği ekonomik ve sosyal gelişmeyi sınırlamaktadır. Altyapı yatırımlarının artırılması, insani gelişme açısından öncelikli gündem maddelerindendir.

Çad'ın Siyasi Yapısı ve Bölgesel İlişkileri

Çad, cumhuriyet rejimi ile yönetilen bir ülkedir. Siyasi ortam, tarihsel olarak istikrarsızlık ve çatışmalarla karakterize edilmiştir. Mevcut hükümet, demokratik süreçlere destek vermekle birlikte, siyasi muhalefetle zaman zaman gerilim yaşanmaktadır. Etnik ve bölgesel farklılıklar siyasette önemli faktörler olarak ortaya çıkar. Bölgesel olarak Çad, Orta Afrika ve Sahel bölgesinin kilit ülkelerinden biridir. Komşu ülkelerle karmaşık ilişkiler yürütmekte ve bölgesel güvenlik sorunlarıyla başa çıkmaya çalışmaktadır. Terör örgütleri ve silahlı gruplar bölgesel istikrarı tehdit eden unsurlar arasında yer almaktadır. Uluslararası işbirlikleri ve bölgesel birliklerle bu sorunların çözümü için çaba harcanmaktadır. Çad'ın jeopolitik önemi, zengin doğal kaynakları ve bölgesel nüfuzuyla artmaktadır. Ancak siyasi istikrarsızlık ve yolsuzlukla mücadele, kalkınma hedeflerine ulaşmanın önündeki en büyük engeller arasındadır. Sürdürülebilir bir yönetim yapısı ve kapsayıcı siyasi yaklaşımlar gelecekteki barış ve refahı destekleyecektir.

Çad'da Kadınların Toplumsal Durumu ve Haklar

Çad'da kadınların toplumsal rolü ve hakları, kültürel gelenekler ve ekonomik koşullar nedeniyle karmaşık bir yapıya sahiptir. Kadınların çoğunluğu kırsal alanlarda yoğun olarak tarımsal faaliyetlerde yer almakla birlikte, eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimde eşitsizlikler yaşanmaktadır. Erkek egemen yapılar, kadın haklarının genişletilmesinde çeşitli zorluklar yaratmaktadır. Kadınların siyasi temsiliyeti sınırlı olmakla birlikte, son yıllarda kadın hakları alanında yerel ve uluslararası sivil toplum örgütlerinin çalışmaları artmıştır. Erken yaşta evlilikler, kadın sünneti gibi geleneksel uygulamalar kadınların yaşam kalitesini olumsuz etkileyen unsurlar olarak kalmaya devam etmektedir. Yasal düzenlemeler bu uygulamalara karşı olsa da, pratikte değişim yavaş ilerlemektedir. Ekonomik bağımsızlık, kadınların sosyal konumunu güçlendirmede kritik bir faktördür. Mikrofinans ve beceri gelişimi programları gibi inisiyatifler, kadınların girişimcilik ve istihdam olanaklarını artırmaya yöneliktir. Kadınların karar alma süreçlerine daha fazla katılımı, toplumsal kalkınma ve adaletin sağlanmasında önemli bir adımdır.

Sonuç ve Öneriler

Çad, zengin kültürel çeşitliliği, zorlu tarihi süreçleri ve doğal kaynak potansiyeli ile Orta Afrika'nın önemli bir ülkesidir. Ancak ekonomik kalkınma, sosyal hizmetlerin geliştirilmesi, eğitim ve sağlık alanlarındaki eksiklikler gibi temel sorunlarla yüzleşmektedir. Dinî ve etnik yapının ülkedeki sosyal uyumu destekleyecek şekilde yönetilmesi ise toplumsal istikrarın ön koşuludur. Ekonomik büyümenin sürdürülebilir olabilmesi için altyapı yatırımlarının artırılması, eğitim sisteminin iyileştirilmesi ve kadınların toplumsal hayata daha aktif

katılımının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca, siyasi istikrarın güçlendirilmesi ve bölgesel barış unsurlarının desteklenmesi, ülkenin geleceği için kritik öneme sahiptir. Uluslararası işbirlikleri ve yerel çabalarla, Çad'ın sosyal ve ekonomik göstergelerinin iyileştirilmesi hedeflenmelidir. Kültürel mirasın korunması ve dinî çeşitliliğin hoşgörü çerçevesinde değerlendirilmesi, uzun vadeli barış ve kalkınmanın temel taşlarıdır. Bu bağlamda, kapsamlı politikalar ve programlar geliştirilerek Çad'ın potansiyeli en iyi şekilde değerlendirilebilir.

AFRİKA’NIN ÇAD’INDAN TOKAT’IN ÇAT’INA

Gönüllü Yolculuk

“

TOGÜ TÖMER ve Genç Ofis iş birliğiyle yürütülen uluslararası gönüllülük programı kapsamında, Çadlı öğrencilerimiz, “Afrika’nın Çad’ından Tokat’ın Çat’ına” diyerek anlamlı bir ziyaret gerçekleştirdi. Etkinlik kapsamında Çat Kasabası ve Çat Kasabası Ortaokulu ziyaret edildi.

Kasaba halkının yoğun ilgisiyle karşılanan öğrenciler, yerel halkla samimi sohbet gerçekleştirdi. Çat Kasabası Ortaokulu’nda ise öğrencilerle bir araya gelerek eğlenceli bir İngilizce konuşma pratiği yaptılar. Bu etkinlik, öğrencilerin hem dil gelişimine katkı sağladı hem de kültürel etkileşimi artırdı.

Ziyaret, gönüllü öğrenciler ve kasaba sakinleri arasında sıcak bağların kurulmasını sağlarken öğrencilere de Tokat’ın doğal ve kültürel güzelliklerini yakından tanıma fırsatı sundu.

Afrika’nın Çad’ından Türkiye’nin Çat’ına: Bir Kültür Buluşması TOGÜ Genç Ofis ve TOGÜ TÖMER’in iş birliğiyle gerçekleştirilen gönüllülük projesi kapsamında, 02/05/2025 te , biz Çadlı öğrenciler olarak Tokat’ın Çat Kasabası’na bir ziyaret düzenledik. Bu ziyareti tercih etme sebebimiz yalnızca projeye katılmak değildi; aynı

zamanda ismi bizim memleketimizle aynı olan bir yeri yakından tanımak, orada yaşayan insanlarla tanışmak ve onların yaşamını gözlemlemek istedik. “Çat” ismini duyunca büyük bir merakla, “Acaba orası nasıl bir yer, insanlar nasıl yaşıyor?” diye düşündük ve bu merak bizi gönülden oraya yöneltti. Ziyaretimizde ilk olarak Çat Kasabası Ortaokulu ve İlkokulu’nu ziyaret ettik. Burada öğrencilerle buluştuk ve İngilizce konuşma pratiği etkinliği gerçekleştirdik. Öğrenciler oldukça ilgili ve enerjikti. Bizimle iletişim kurmaya istekli olmaları, bizi hem mutlu etti hem de motive etti. İngilizce üzerinden kurulan bu etkileşim, sadece bir dil pratiğinden ibaret değildi; aynı zamanda farklı kültürlerin birbirini anlamasına da katkı sağladı. Ziyaretimiz sırasında köy halkıyla da tanışma fırsatı bulduk. İnsanlar oldukça sıcak, samimi ve misafirperverdi. Bize evlerini, camiyi ve köydeki önemli yerleri gösterdiler. Hayatlarının sade ama huzurlu olması dikkatimizi çekti. Teknolojik imkânların sınırlı olmasına rağmen, insanlar mutlu ve paylaşımcıydı. Bu da bize, mutluluğun lüksle değil, birliktelikle ve içtenlikle mümkün olduğunu hatırlattı. Bizleri özellikle etkileyen şey, oradaki insanların bizi içtenlikle karşılaması ve kendi evlerinden biri gibi hissettirmesiydi. Onların “yabancı” değil, “misafir” olarak

bakmaları çok değerliydi. Birbirimize kültürlerimizi anlattık, farklılıklarımızı konuştuk, ama en çok da benzerliklerimize güldük. Bu ziyaretin bizim için en özel yanlarından biri ise, geldiğimiz ülke olan Çad ile ziyaret ettiğimiz kasabanın isminin Çat olmasıydı. Bu benzerlik hem bizi hem de köy halkını şaşırttı ve aramızda doğal bir bağ oluşmasına vesile oldu. Sanki kendi memleketimizdeymişiz gibi hissettik.

Sonuç olarak, bu ziyaret bizim için hem öğretici hem de duygusal anlamda çok zengin bir deneyim oldu. Yeni

insanlar tanıdık, farklı yaşamları gözlemledik ve içten bağlar kurduk. Bu tür etkinliklerin hem bireysel gelişimimize katkı sağladığını hem de kültürler arası anlayışı güçlendirdiğini düşünüyoruz. Bizleri ağırlayan Çat halkına ve bu imkânı sağlayan üniversitemize yürekten teşekkür ederiz.

MOUHYDDINE MAHAMAT MANDAH / ÇAD

Çat Kasabasında Unutulmaz Bir Gün

Ben Mahamat Tahir Saleh ve diğer Çadlı öğrenci arkadaşlarımla geçtiğimiz ay Tokat'ın Çat kasabasında bir ortaokulda İngilizce pratiği yapmak üzere güzel bir etkinlik gerçekleştirdik. Çocuklarla sohbet ettik, birlikte kahkahalar attık ve unutulmaz anılar biriktirdik.

Etkinliğin ardından Çat kasabasının sokaklarında yürüyüş yaptık. Orada yaşayan yaşlılarla tanışma fırsatımız oldu. Bizlere içtenlikle yaklaştılar, birlikte çay içtik ve samimi sohbetler ettik. Bu anlar benim için çok değerliydi.

Şahsen benim için bu gün unutulmaz bir deneyimdi. Aslında Çat kasabasını uzun zamandır merak ediyordum.

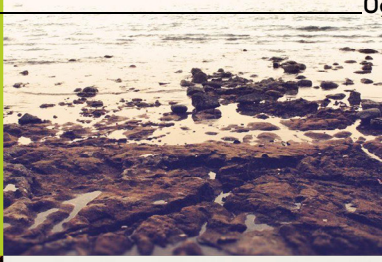
Çünkü birine Çadlı olduğumu söylediğimde, genellikle 'Çat kasabasından mısın?' gibi tepkiler alıyorum. Bu yüzden oraya gitmek ve orayı görmek benim için büyük bir anlam taşıyordu.

Çat kasabasında geçirdiğim bu gün sayesinde, adeta kendi memleketimdeymişim gibi hissettim. Bu sıcak karşılama ve içtenlik, bana memleketim Çad'ı hatırlattı. Bu güzel günü asla unutmayacağım ve kalbimde daima özel bir yeri olacak.

MAHAMAT TAHİR SALEH / ÇAD

BİR ŞİİR

Ey Çad, hürriyetlerin anası, ey vatan, sen bize ebedi şan ve şeref planını kazıdın. Senden bizdeki izzet kaybolmaz, tertemiz toprağından da bedendeki beka.

Mücadeleyi anlatan yüce bayrağıınız, kutsal renkleriniz, uyuyan her şeyi canlandırır. Mavınız büyümedir, sarınız umut ışığıdır, kırmızınız içimizdeki nabızdır, dürüst sütunlardır.

Ah Çad, ah vatanın güneşi, ağır yürürsün ama ışığı sonsuzdur. Bugün senin hakkında gurur kaynağı olarak şiirler yazılacak ve yarın tarih bunu sonsuza dek saklayacak. Ey gençliğin, sende rönesansımızın şafağı var, yarınlar senin azminle bizim için inşa ediliyor. Siz bu tarlanın yapraklı kulaklarınsınız ve sizin bağışlarınızdan tarih türemiştir.

Ey hür milletlere vaat edilen taşıyan deniz feneri, bilgiyle yurdun çiçek açıyor. Ufuklarınızda ışık okulları tutuştu ve onların ışığı bugün zihinlerde parlıyor.

Ayağa kalk Çad, şan ve şöhret seni bekliyor ve ufuklardaki özgür yürüyüşün senden hırsları uzatıyor ve halkından da şan ve şöhrete bağımlı kalacağına dair bir yeminimiz var

SALEH AHMAD ISHAK ABDRAHMANE / ÇAD

Çad, sen yüreğimde bir şarkısın,

ruhumun attığı, gururundan özlemlerin patladığı. Sen ufuklarda parlayan güneşin tebessümüsün, sende tarihin düşleri resmedilir.

Gurur diyarı ve şan ve şöhretin kaynağı. Sen her yolda şeref ve yüceliğin meşalesisin. Sende çöller sırrını altınla anlatıyor, kumlarının altında ise hiç tükenmeyen bir özlem var.

Şeri, senin huzurun hasret anlatan dökülen sudadır, bir şarkıcı şarkı söyler ondan, dağların zehirlidir, ovaların ise yeni doğan bir şafağın resimleri gibi parlaktır.

Geceler sendedir, gece uzun olsa bile ümit vardır, sabahının hatlarında ahit yenilenmiştir, ey inci, halkın yüreğine ve vicdanına yerleştin, yücelik sana dayanır.

RÖPORTAJ - Prof. Dr. Fatih YILMAZ

Bu bölümde üniversitemizin değerli Rektörü Prof. Dr. Fatih YILMAZ ile kısa ama keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Üniversiteye dair düşüncelerini, Çadlı ve diğer uluslararası öğrencilere bakışını ve bizlere verdiği mesajları bizzat kendisinden dinledik.

Üniversiteyi bir aile olarak düşünürsek, uluslararası öğrenciler bu ailenin neresinde duruyor sizce?

Üniversiteyi bir aile olarak düşündüğümüzde, uluslararası öğrenciler bu ailenin misafirleri değil, tam anlamıyla bireyleridir. Onlar, farklı kültürleri, dilleri ve yaşam biçimlerini üniversitemize taşıyan, bizi zenginleştiren çok kıymetli üyelerimizdir. Bizim için bu öğrenciler, küresel vizyonumuzun somut göstergeleridir.

Kültürel çeşitliliğin ders dışı faaliyetlerde daha görünür olması için öğrencilere ne gibi fırsatlar sunulabilir?

Bu çeşitliliği görünür kılmak adına, kültür günleri, uluslararası yemek festivalleri, sanatsal sergiler gibi etkinlikleri artırıyoruz. Aynı zamanda öğrencilere ders dışı sosyal etkileşim ortamları yaratmaya çalışıyoruz. Kültür paylaşımı, derslikten çok kampüs yaşamında zenginleşiyor.

Yurt dışından gelen öğrencilerin en çok zorlandığı konu sizce nedir? Bu konuda üniversitenizin çözüm politikaları nelerdir?

Genellikle dil bariyeri, kültürel uyum ve akademik sistem farklılıkları ön plana çıkıyor. Bu sorunlara yönelik olarak üniversitemizde TÖMER aracılığıyla Türkçe dil eğitimi sunmakta, Kültürel Uyum Programları ile öğrencilerimizin sosyal hayata entegrasyonunu desteklemekteyiz. Amacımız, her öğrencimizin kendini akademik ve sosyal olarak güvende hissettiği, kapsayıcı ve destekleyici bir üniversite ortamı sunmaktır.

Sizin için bir öğrencide en kıymetli özellik nedir?

Merak duygusu. Soru soran, öğrenmeye açık, araştıran öğrenciler hem kendilerini hem çevresini dönüştürür. Ezberleyen değil, sorgulayan gençler yarının bilim insanları, liderleri olacaktır.

Eğitim sadece bir diploma süreci midir, yoksa kişilik gelişimini de kapsayan daha geniş bir yolculuk mudur sizce?

Kesinlikle daha geniş bir yolculuktur. Üniversite, yalnızca bilgi değil; değer, kimlik, sorumluluk ve aidiyet kazanılan bir mekândır. Bizler öğrencilere yalnızca meslek değil, aynı zamanda vizyon ve duruş kazandırmayı hedefliyoruz.

Eğitim sürecinde sadece öğretmek değil, öğrencilerden öğrenmek de mümkün mü?

Kesinlikle mümkündür. Hatta iyi bir eğitim ortamı, karşılıklı öğrenmenin doğal olarak yaşandığı bir yerdir. Öğretmek, sadece bilgiyi aktarmak değil; dinlemek, anlamak, karşı tarafın bakış açısından beslenmektir. Öğrenciler farklı coğrafyalardan, kültürlerden, yaşam deneyimlerinden geldiklerinde sadece sınıfı değil, hocayı da dönüştürürler. Kısacası, öğrenciler sadece öğrenen değil, aynı zamanda öğreten de olabilirler. Eğitimin ruhu da zaten burada gizlidir: birlikte büyümek.

Bir gün yabancı bir öğrenci size gelip 'Bu üniversitede kendimi evimde gibi hissediyorum' derse, bunun sizin için anlamı ne olurdu?

Bir gün yabancı bir öğrenci bana gelip "Bu üniversitede kendimi evimde gibi hissediyorum"

derse, bu benim için sadece kişisel bir mutluluk değil, rektörlük görevimin en anlamlı karşılığı olur.

Çünkü bir üniversite sadece dersliklerden, laboratuvarlardan ya da binalardan ibaret değildir; bir üniversite aynı zamanda bir yaşam alanıdır, bir aidiyet mekânıdır. Bir öğrencinin kendini “evinde” gibi hissetmesi, burada yalnız olmadığını, anlaşılabilirliğini, değer gördüğünü ve kabul edildiğini gösterir. Bu, bizim insan odaklı, kapsayıcı ve kültürlerarası diyalogu önceleyen vizyonumuzun gerçekleştiğini gösteren en güçlü göstergedir.

Bu cümleyi duymak, sadece akademik başarıyı değil, aynı zamanda insani başarıyı da yakaladığımızı gösterir. İşte o an, üniversitemizin kapılarını dünyaya açmasının, öğrencilerimizin gönlünü kazanmasının ve birlikte büyüyüp gelişmemizin gerçek bir meyvesi olur. Ve inanın, bir rektör olarak bundan daha anlamlı bir ödül düşünemem.

Türkiye’de okumayı düşünen bir Çadlı öğrenciye ne gibi tavsiyelerde bulunursunuz?

Açık fikirli ve meraklı olun. Türkiye çok zengin bir kültüre ve köklü bir akademik mirasa sahiptir. İlk başta bazı zorluklar olabilir, ama üniversitelerimizde size destek olacak çok sayıda insan var. Ayrıca Türkçeyi öğrenmeyi bir zorluk değil, bir fırsat olarak görün.

Üniversitenizin kapılarını dünyanın dört bir yanından gelen öğrencilere açması sizin için ne ifade ediyor?

Bu, sadece bir uluslararasılaşma politikası değil, aynı zamanda bir insanlık projesidir. Farklı ülkelerden gelen öğrencilerle birlikte yaşamak, birbirimizi daha iyi anlamamızı sağlar. Üniversitemizin bu küresel misyonu, barışın ve karşılıklı saygının temellerinden biridir.

Sayın Rektörümüze verdiği içten ve yol gösterici cevaplar için teşekkür eder, tüm uluslararası öğrencilerimize başarılar dileriz. Son olarak sizin eklemek istediğiniz bir mesaj ya da düşünce var mı?

Üniversitemizde eğitim gören tüm uluslararası öğrenciler, bizim için yalnızca misafir değil; bu büyük ailenin vazgeçilmez bireyleridir. Çadlı öğrencilerimizin kültürel zenginlikleri, çalışkanlıkları ve üniversitemize kattıkları samimiyet, bizleri son derece memnun ediyor.

Biz, farklılıkları bir zenginlik olarak görüyor ve her öğrencimizin kendini burada evinde hissetmesini arzuluyoruz. Kapımız tüm önerilere, katkılara ve iş birliklerine sonuna kadar açık.

Tüm uluslararası öğrencilerimize başarı dolu bir eğitim hayatı diliyor, üniversitemizi tercih ettikleri için teşekkür ediyorum.

Çad'da

Miras ve Müzik

Djadallah Diro / Çad

Çad, içinde çok sayıda kültür ve etnik grubun (200'den fazla) harmanlandığı bir potadır. Bu durum, zengin ve çeşitli mirasına ve müziğine yansımakta, ülkenin tarihini ve çöl, savan ile tarım alanları arasında değişen coğrafyasını yansıtan benzersiz bir kimlik oluşturmaktadır.

Zengin Kültürel Miras

1. Etnik ve Dilsel Çeşitlilik: Araplar ve Salamatlar, Zagawa, Tibo(Gouran) (kuzey ve doğuda), Sara kabileleri (güneyde), Hadalar (batıda) ve daha birçokları zengin bir kültürel dokuyu oluşturur. Bu gruplar onlarca dil ve lehçe konuşur.
2. Geleneksel Mimari: Bölgeye göre değişiklik gösterir:
  - Kuzey (Çöl): Kerpiç evler (Ouadda gibi vahalardaki saraylar ve kaleler), göçebe bedevilerin deri çadırlar.
  - Güney (Savan): Sara halkının konik sazdan kulübeleri (Koundoul), kerpiç ve sazdan dikdörtgen evler.
3. El Sanatları ve Sanatlar: Süslemeli sepet örücülüğü, dokumacılık (geleneksel "fouta" gibi), çömlekçilik, deri işçiliği, gümüş ve bakır takılar, vücut süslemesi (bazı Sara kabilelerindeki yara izleri gibi).
4. Sözlü Gelenek: Hikayeler ve efsaneler, atasözleri, lirik şiir, kuşaklar boyunca aktarılan sözlü tarih; özellikle "Griot" (hikaye anlatıcısı ve geleneksel müzisyen) figürü aracılığıyla.
5. Kutlamalar ve Gelenekler: Düğün törenleri, sünnet, hasat kutlamaları, dinî bayramlar (Mevlid, Ramazan ve Kurban Bayramları); her grup için özgün danslar ve geleneksel kıyafetlerle.

Müzik: Çad Yaşamının Nabızı**1. Çeşitlilik ve Kaynasma: Çad müziği bir karışımdır:**

- Geleneksel Afrika ritim ve melodileri (güney ve batı).
- Arap ve İslami müzikal ezgiler ve gelenekler (kuzey ve doğu).
- Komşularından etkiler (Sudan, Libya, Nijer, Nijerya, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti).

2. Geleneksel Müzik Enstrümanları:

Telli Çalgılar: Kundi-(Djigindi-kirding) (deri telli geleneksel arp, en ünlü çalgı ve kültürel sembol), N'gara (tek telli keman).

Kiding ve kidi

Vurmalı Çalgılar: Çeşitli davullar (Daluka Kidi, Tebel gibi), Kakaki (uzun piring borazanlar), Karkabou (ahsap parçaların birbirine vurulması), ziller.

Nefesli Çalgılar: Mizmar, flüt mori.**Başlıca Müzik Türleri:**

- Griot Müziği (Gawli): Soy hikayeleri ve övgülerle bağlantılı, kuzey ve doğuda yaygın, Kundi ve vokale dayanır.
- Güney Müziği (Sara vb.): Güçlü ritimler, törenlerde davullara ve toplu danslara odaklanır.
- Baggara Müziği Falata(Göçebe Çobanlar): Deve gütmeye eşlik eden şarkılar, basit enstrümanlar kullanır.
- Modern Halk Müziği: 20. yüzyılda gelişti, geleneksel enstrümanları (özellikle Kundi) o elektro gitar ve batı enstrümanlarıyla birleştirir. Sosyal, politik ve aşk temalarını işler.

Öncüler ve Ünlüler:

- Saleh Saffi: Tüm zamanların en ünlü Çadlı şarkıcısı, ulusal ve sosyal içerikli şarkıları ve Kundi virtüözitesiyle tanınır.
- Moussa Dago Kagnama: Etkili bir halk şarkıcısı ve müzisyen.
- Gruplar: "Tibesti" gibi (geleneksel ritimleri birleştirir).
- Yeni Nesil: "Cristal", "Miskina", "Faradj", "Zoubasamra", "Maître", "Gazounga" "Kadeux" gibi sanatçılar çağdaş bir müzik sahnesi geliştiriyor.

Örnek Dinletiler: Bu videolar, Çad'ın farklı bölgelerinden geleneksel halk şarkılarına ve otantik enstrümanlara yer vermektedir. Ritüel havasında geçen performanslar, izleyiciye Çad kültürünü yakından hissettiriyor.

**Video - 1
Nohi Sundoura**

<https://www.youtube.com/watch?v=2YOmFEuNfIU>

**Video - 2
TCHADRO MUSIQUERO NOUVEAUTÉ 2022..**

https://www.youtube.com/watch?v=4ke_Y--1T5c

Mutfağımızdan Dünyaya: En Meşhur Tarif

Çad'ın en çok meşhur yemiği "eş"tir. Eş, mısır unu, pirinç unu veya buğday unundan yapılan bir yemektir. Yanında da farklı çeşitli soslardan biri bulundurulmaktadır. Eş'i hazırlamak için iki aşama var:

1. Sosu (Mula tagaliya) hazırlamak
2. Eş'in kendisini hazırlamak.

Aslında eş yemeğinin ismi, sadece undan hazırlanan kısmını ifade etmektedir. Ama o kısmın tek başına tükenmesi biraz zor olduğu için, toplumda eş denilince, eş'in kendisi ve yanındaki sos algılanmaktadır. Bunu Türkiye için menemen yemeğini ekmele yenilirken sadece ekmeği yemek gibi düşünebiliriz.

1. Sosun hazırlanması

I. Malzemeler

- 2 orta boy soğan
- 3-4 sarımsak tanesi
- 300 gram şarmut (kurutulmuş ve dövülmüş et)
- 50 gram kuru toz bamyası
- 100 gram yağ
- 50 gram domates salçası
- Zencefil ve diğer baharatlar(isteğe bağlı)
50-80 gram kawal (kurutulmuş ve dövülmüş bir bitki yaprakları)

II. Hazırlık aşamaları

1. Doğranmış soğanları yağda kızartalım ve soğanın iyice pişmesi için biraz su koyalım.
2. Soğan piştikten sonra şarmut'u ve tuzu ekledikten sonra iyice karıştırıyoruz.
3. Sarımsakları küçük küçük doğradıktan sonra ekliyoruz.
4. Domates salçasını ekliyoruz ve karıştırıyoruz.
5. 3 dakika pişirdikten sonra yarım litre su koyuyoruz ve kaynaması bekliyoruz.
6. Kaynadıktan sonra kuru bamyamızı ve kawal'ı aynı anda yavaş yavaş ekleyerek karıştırıyoruz.
7. Baharatları ekliyoruz ve 10 dakika pişmesini bekledikten sonra ateş söndürüyoruz

2. Eş'in hazırlanması

a. Malzemeler

- 500 g un (mısır, buğday, pirinç)
- 1 litre su

b. Hazırlık aşamaları

Suyu kaynatıyoruz ve kaynadıktan sonra unu yavaş yavaş karıştırarak ekliyoruz. Karışım çok sıvı kıvamda olursa daha fazla un ekleyerek ne çok sert ne de çok sıvı hale getiriyoruz. İyice karıştırdıktan sonra 5 dakika pişmesini bekliyoruz ve artık yemeğimiz hazır. Afiyet olsun

Daoud İbrahim / Çad

BÜLTEN

Dil Kafe’de Sürpriz Konuk: Uganda Büyükelçisi

Tokat Şehir Koleji’nin katılımıyla 17 Mayıs 2025 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Dil Kafe etkinliğimizde bugün özel bir misafirimiz vardı! Uganda Büyükelçisi de etkinliğimize katılarak öğrencilerimizin yabancı arkadaşlarıyla İngilizce pratik yapmalarını yakından izledi. Kültürel etkileşim ve dil becerilerinin gelişmesine katkı sağladığımız bu güzel günde, farklı ülkelerden gelen öğrenciler bir araya geldi.

Farklı Kültürler, Ortak Hamleler: TOGÜ’de Satranç Rüzgarı

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER ve TOGÜSEM iş birliğiyle 9 Mayıs 2025 tarihinde düzenlenen satranç turnuvasında, dünyanın dört bir yanından öğrenciler strateji ve zekanın mücadelesinde bir araya geldi. Uluslararası Katılım: Farklı kültürlerin buluştuğu bu turnuvada, öğrenciler sadece hamlelerle değil, aynı zamanda farklı bakış açıları ve kültürel zenginliklerle de birbirlerine meydan okudu. Katılan tüm öğrencilerimize teşekkür eder, bu dostane mücadelede başarılar dileriz.

Lezzetlerin Buluşması

TÖMER Uluslararası Yemek Yarışması Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER olarak, dünyanın dört bir yanından öğrencilerimizin katılımıyla 6 Mayıs 2025 tarihinde düzenlediğimiz Uluslararası Yemek Yarışması, lezzet dolu anlara sahne oldu. 8 farklı ülkeden gelen öğrenciler, kendi kültürlerine ait tariflerle hünerlerini sergileyerek hem damakları şenlendirdi hem de kültürel paylaşımın gücünü bir kez daha gösterdi. Geleneksel tatların buluştuğu bu renkli etkinlikte, farklı kültürlerin zenginliği ve öğrencilerimizin yaratıcılığı bir kez daha gözler önüne serildi. Bu güzel etkinliğimize katılan tüm öğrencilerimize teşekkür ederiz.

Uluslararası ve Engelli Öğrenciler Geleneksel Tokat Yazması

Atölyesinde Buluştu

13.03.2025 tarihinde Üniversitemizin Tokat Yazması ve Geleneksel El Sanatları Uygulama ve Araştırma Merkezi öncülüğünde, Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü ve Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi iş

birliğiyle uluslararası öğrenciler ve engelli öğrenciler için özel bir atölye düzenlendi. Geleneksel el sanatlarına ilgiyi artırmak ve kültürel mirası yaşatmak amacıyla gerçekleştirilen etkinlik, merkezimizin yeni alanında Rektörümüz Prof. Dr. Fatih Yılmaz, akademik ve idari personel ile öğrencilerimizin katılımıyla gerçekleşti.

TOGÜ TÖMER’de “Geleceğin Meslekleri ve Bilime Etkisi: Değişen Ortamlara Uyum Sağlamak” Sunumu Gerçekleştirildi.

Sayın Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Enes ÖNER, 07 Mart 2025 tarihinde uluslararası öğrencilerimize “Geleceğin Meslekleri ve Bilime Etkisi: Değişen Ortamlara Uyum Sağlamak” başlıklı sunumunu gerçekleştirdi.

DİL KÖŞESİ: ÇAD ARAPÇASI

Merhaba: Marhaban

Nasılsın?: Keif halak?

Teşekkür ederim: Shukran

Güle güle: Ma'a salama

İlginç Bilgi: Çad'da **200**'den fazla yerel dil konuşuluyor. Ngambaye, Sara, Kanembou en yaygın olanlardan bazılarıdır.

BİL BAKALIM!

ÇAD HAKKINDA NELER BİLİYORSUN?

Sence cevap hangisi?
Hemen işaretle!

1

Çad'ın başkenti neresidir?

- a) Lagos
- b) N'Djamena
- c) Bamako

2

Çad'ın iki resmî dili nedir?

- a) Fransızca & Arapça
- b) İngilizce & Fulani
- c) Hausa & Amharca

3

Çad'da en çok konuşulan yerel dillerden biri hangisidir?

- a) Yoruba
- b) Ngambaye
- c) Zulu

4

Çad gölü hangi bölgede yer alır?

- a) Kuzey
- b) Batı
- c) Güneydoğu

5

Çad'ın geleneksel yemeklerinden biri aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Sushi
- b) Bouillie
- c) Taco

6

Çad hangi kıtada yer alır?

- a) Asya
- b) Güney Amerika
- c) Afrika

7

Çad bayrağının renkleri nelerdir?

- a) Mavi - Sarı - Kırmızı
- b) Yeşil - Beyaz - Siyah
- c) Turuncu - Mavi - Beyaz

8

Çad'da hangi ulaşım aracı kırsal kesimde en yaygındır?

- a) Elektrikli scooter
- b) Deve
- c) Kayık

Cevaplar: 1. B, 2. A 3. B 4. B 5. B 6. C 7. A 8. B

Saygı ve Minnetle: Hocama Bir Mektup

Sayın Merve Yılmaz Hocam,

Bu mektubu, hayatımın en özel ve anlamlı dönemlerinden birini geride bırakırken, size en derin teşekkürlerimi iletmek için kaleme alıyorum. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Biyosistem Mühendisliği bölümünden mezun olmanın haklı gururunu yaşarken, bu yolculukta ilk adımları sizinle attığımızı unutmam mümkün değil. Ülkemden, ailemden uzakta, bambaşka bir kültür ve dil içinde kendime bir yol çizmeye çalışırken, Türkçeyi öğrenmemize sabırla, sevgiyle ve büyük bir özveriyle katkıda bulunduğunuz o ilk günler hâlâ hafızamda çok taze. Sadece bir dili değil, aynı zamanda bu ülkenin sıcaklığını, misafirperverliğini ve insanlığını da bizlere öğrettiniz. Bu yüzden size olan minnettarlığım kelimelerle tarif edilemez. Üniversite yılları her öğrenci için zorlu geçer ama gurbet ellerde bu zorluklar biraz daha ağır olur. Ancak sizin gibi değerli hocalarımız sayesinde bu süreci umutla, azimle ve en önemlisi sevgiyle tamamlayabildik. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi bana sadece bir meslek kazandırmadı; aynı zamanda ikinci bir yurt, ikinci bir aile verdi. Tüm hocalarımıza ve üniversitemize içten teşekkürlerimi sunuyorum. Bugün mezun olmanın mutluluğunu yaşıyorsam, bu başarıda sizin emeğinizin çok büyük olduğunu biliyorum. Kalbinizde bize ayırdığınız yer için, verdiğiniz destek ve inanç için size tekrar ve tekrar teşekkür ederim.

Saygı ve sevgilerimle,

ABOUBAKAR SİDDİCK ABDERAMANE /ÇAD

Mezun Olurken...

Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri bölümünde geçirdiğim dört yıl, hayatımın en anlamlı dönemlerinden biriydi. Afrika'dan Türkiye'ye uzanan bu yolculukta birçok zorlukla karşılaştım. Dil farklılığı, gurbetin yalnızlığı ve ailemden uzakta olmanın verdiği duygular zaman zaman beni zorlarsa da, edindiğim dostluklar ve kurduğum güçlü ilişkiler sayesinde bu süreci başarıyla tamamladım.

Dil kursunda değerli hocamızın rehberliğiyle başlayan serüven, üniversite hayatıyla bambaşka bir boyuta taşındı. Hem akademik olarak kendimi geliştirdim, hem de dilimi ilerletme fırsatı buldum. Mezuniyet günü geldiğinde ise, içimi büyük bir gurur ve sevinç kapladı. Ailem fiziksel olarak yanımda olmasa da, yanımda olan arkadaşlarım bir aile sıcaklığı sundu bana.

Bu eğitim süreci bana sadece bir diploma kazandırmadı; aynı zamanda ülkeme ve insanlarıma fayda sağlayacak projeler üretme azmi verdi. Gelecekte modern tarım uygulamalarıyla ülkeme katkı sağlayan bir ziraat mühendisi olmayı hedefliyorum. Bu yolda emeği geçen tüm hocalarıma ve dostlarıma teşekkür ediyorum.

HAMİT ABAKAR MAHAMAT /ÇAD

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi